



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13582/2024
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Оливер Зељевић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 643/24 од 14.03.2024. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 643/24 од 14.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 643/24 од 14.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 474/22 од 31.01.2024. године, у побијаном усвајајућем делу одлуке о главном захтеву и делу одлуке о трошковима парничног поступка, којима је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде за фактички експроприсано грађевинско земљиште исплати укупно 11.670.637,00 динара са законском затезном каматом почев од дана правноснажности пресуде па до исплате, да призна и трпи да се на предметним непокретностима на основу те пресуде у његову корист у катастарским књигама изврши пренос права својине са имена тужиље на његово име и то на непокретности у сусвојини тужиље са обимом удела од 1296/2114 на непокретности њива друге класе површине 2114 м², на кп бр. .../... КО ..., у Улици ... у ..., уписана у ЛН бр. ... КО ..., РГЗ, СКН ... и права својине на непокретности у искључивој својини тужиље која представља њиву друге класе површине 77 м², на кп бр. .../... КО ... у Улици ... у ..., уписане у ЛН бр. ... КО ..., РГЗ СКН ..., и обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у укупном износу 652.642,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/20 и 10/23 - др. закон, у даљем тексту: ЗПП), па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене одредаба тог закона, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог закона на коју се у ревизији посебно указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била сувласник са 3944/8276 идеалних делова кп бр. .../... у КО ... која је била уписана у ЛН ..., по основу наслеђа иза пок. оца и бабе. Након што је ступио на снагу измењени План генералне регулације насељеног места Футог и План детаљне регулације комплекса између Улица Здравка Челара, Бранка Радичевића, Наде Димић, новопланиране, Голуба Бабића, Владана Стефановића и Улице Футошки вашар у Футогу, тужиља је заједно са сувласницима покренула поступак препарцелације у складу са новим планским условима. Тужиља је, ради спровођења препарцелације, закључила Уговор о развргнућу сувласничке заједнице са осталим сувласницима 14.09.2023. године, па је на основу тог уговора у катастар уписана као сувласник са 1296/2114 идеалних делова на кп бр. .../... површине 2114 м², њива друге класе по врсти остало грађевинско земљиште и као искључиви власник кп бр. .../... површине 77 м², њива друге класе по врсти остало грађевинско земљиште, које парцеле су настале препарцелацијом. Ове кат. парцеле – .../... и .../..., наведеним плановима генералне и детаљне регулације намењене су за јавну површину – улицу. Вештачењем је утврђено да је цео локалитет опремљен уличном мрежом електронских комуникација, делимично опремљен уличним електроенергетским инсталацијама, да парцела бр. .../... представља асфалтирану Улицу ..., а парцела .../... представља део Улице Тржишна вредност кат. парцела вештачењем је процењена на износ од 8.500,10 динара по м², па вредност кат. парцеле број .../... површине 77 м², износи 654.507,70 динара, а вредност целе кат. парцеле .../... укупне површине 2114 м², износи 17.969.211,40 динара, па би тужиљи према њеном сувласничком уделу на овој кат. парцели на име накнаде припадао износ од 11.016.129,60 динара. Тужиља је 14.07.2022. године доставила туженом понуду за откуп њеног сувласничког удела на парцели број .../... КО ..., али јој није одговорено. Тужиљи, као ни њеним правним претходницима никада од стране туженог није исплаћено било шта на име тога што је њена имовина предвиђена планском документацијом за јавну намену и што је планској намени приведена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су кат. парцеле на којима је тужиља сувласник, односно власник, фактички експроприсане у корист туженог јер се користе као јавна површина – улица, због чега су оценили да је тужени дужан да тужиљи исплати тржишну вредност наведених парцела, као накнаду за фактички експроприсану непокретност у износима утврђеним из налаза и мишљења судског вештака.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право доносећи побијану пресуду, за коју су дали довољно разлога, које у свему прихвата и Врховни суд.

Чланом 1. Протокола бр. 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је право на заштиту неометаног уживања имовине.

Примена овог члана у погледу мешања у неометано уживање имовине, захтева успостављање равнотеже између општег интереса заједнице и интереса појединца. Лишавање неког лица његове имовине без исплате новчаног износа који одражава вредност својине свакако представља несразмерно мешање јавне власти и води повреди права на имовину.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине, које не представља повреду права на имовину, може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу, утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009...145/2014) који је био снази у време усвајања Плана генералне регулације насељеног места Ветерник („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 27/15), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др).

Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/11, 88/2013, 105/2014), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прилази и др). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, наведене катастарске парцеле, на којима је тужила сувласник, односно власник, приведене су јавној намени за улице које несметано користи неограничен број лица као јавну површину, чиме је извршена фактичка експропријација, која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни објекти, тргови, јавни паркови, гранични прилази и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно о његовом изузимању из поседа. На тај начин је тужила, као власник односно сувласник, онемогућена у вршењу својих власничких права из Закона о основама својинско правних односа и није дужна да трпи штетне последице тога што надлежни орган туженог није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа) која би била основ за исплату новчане накнаде.

Из наведених разлога тужени неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Осталим наводима ревизије тужени побија правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, што сходно одредби члана 407. став 2. не представља разлог због кога је могуће изјавити ревизију.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду исход поступка.

На основу одредби члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић